

N:o 30.

Ank. till Riksd. Kansli den 3 Mars 1884, kl. 1 e. m.

*Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i
§ 104 Konkurslagen.*

Från Andra Kammaren har Lag-Utskottet emottagit en af Herr *And. Svenson* i Bossgården afgifven motion, N:o 41, hvari påyrkas ändring i § 104 konkurslagen den 18 September 1862, sådant nämnda lagrum lyder i förordningen den 12 Maj 1870.

I motionen säger motionären, att genom stadgandet i nu gällande konkurslag en gäldenär kunde med några af sina borgenärers biträde förskaffa sig ett så kalladt tvångsackord endast mot 25 procent af det belopp, som i konkursen bevakats, under det att öfriga borgenärer i konkursen mot sin vilja tvingades att jemväl åtnöja sig med denna procent för sina rättmätiga fordringsanspråk, hvilka kunde härleda sig från försträckning af reda penningar, då deremot de som beslöte ackordet ofta nog kunde hafva fordran för borgade handelsvaror, hvarpå de förut förtjenat och fortfarande kunde komma att förtjena så betydligt, att de utan någon särdeles stor risk antoge det erbjudna ackordsförslaget. Det vore icke heller ovanligt, att de som drefve igenom ackordsförslaget genom tyst öfverenskommelse blefve af gäldenären på ett eller annat sätt sedermera gynnade och godtgjorda och detta således på öfriga borgenärers bekostnad. — Erfarenheten hade icke sällan visat, att, sedan ackordsförslag sålunda blifvit genomdrifvet och fastställt, gäldenären genom arf eller på annat sätt trädte upp som förmögen man eller åtminstone i goda ekonomiska omständigheter, under det att hans forne borgenär genom det honom påtvingade ackord bragts till ruin och fat-

tigdom, hvilket borgenären kunnat undgå, om han rätteligen utfått sitt må hända med svett och möda förvärfvade och hos gäldenären insatta kapital. — Då det, under sådana förhållanden, icke syntes vara obilligt, att tvångsackord icke finge genomdrifvas med mindre än att borgenärerna erhöles hälften af sina i konkursen godkända fordringsanspråk, föreslår motionären, »det Riksdagen för sin del beslutar: att 104 § konkurslagen må erhålla följande förändrade lydelse:

Ackord må ej, ändå att det ej bestridt är, af Rätten fastställas: då beslutet icke i laga ordning tillkommit; då gäldenär blifvit dömd för bedrägligt förhållande mot sina borgenärer eller medan han under tilltal derföre står; då anledning är, att gäldenär hemligen gynnat någon borgenär vid ackordet, eller att annat svek dervid egt rum; då ackordet ej gifver lika rätt och minst femtio för hundra af fordringsbeloppet åt alla borgenärer, som det angår och som ej uttryckligen förklarat sig ty förutan med ackordet nöjde; då det uppenbarligen länder till skada för borgenärerna.»

1862 års konkurslag innehöll i sin ursprungliga lydelse icke någon bestämmelse om viss minimiprocent, som vid ackord skulle gifvas, derest ackordet skulle kunna af rätten fastställas, utan blef det nu härom gällande stadgande infördt i konkurslagen genom förordningen den 12 Maj 1870. Då Riksdagen i skrifvelse den 14 Maj 1869 (N:o 89) anmälde det beslut i ämnet, Riksdagen då fattat, men hvilket, i anseende till ett formfel, icke omedelbarligen kunde till lag upphöjas, yttrade Riksdagen:

»Beträffande villkoren för ackords godkännande så har vid innevarande, likasom vid föregående riksdagar, klagan förekommit öfver de rättsförnärmande missbruk, hvartill de i konkurslagen den 18 September 1862 angående detta ämne meddelade stadganden gifva anledning. I öfverensstämmelse med sistlidna Riksdags för dess del fattade beslut har Eders Kongl. Maj:t genom nådig förordning den 18 September 1868 vid konkurslagens 104 § stadgat ett tillägg, enligt hvilket fastställelse å ackord må vägras på den grund, att säkerhet för dess fullgörande saknas. Härigenom hafva visserligen anmärkta missbruket till någon del blifvit förebyggda, men ännu kvarstår ett förhållande, som i förevarande hänseende påkallar rättelse. Den ringa ackordsprocent, som i konkurser vanligen erbjudes, utvisar, att konkurserna i allmänhet ej börjas i rätt tid eller så snart gäldenären kommit på obestånd. Det i

afseende härå i lagen uppställda straffhot har ej visat sig verksamt, hvartill anledningen åtminstone i någon mån torde böra sökas i förhoppningen, att i allt fall erforderlig pluralitet skall kunna vinnas för tvångsackords genomdrifvande. En obetydlig ackordssumma utgör icke någon motsvarande ersättning för förlust af rättigheten till framtida kraf, och ackordet kunde således blifva för gäldenären en förvärfsskälla, visserligen mot lagens anda, men utan att lagen därför lägger vidare hinder. Riksdagen har ansett, att, såsom ett ytterligare medel att motverka dessa missförhållanden, borde, jemte hvad genom förenämnda Kongl. förordning redan blifvit stadgadt, tillika föreskrifvas, att ackord ej må af Rätten fastställas, med mindre detsamma lemnar minst tjugofem procent åt alla de borgenärer, som det angår och som ej uttryckligen förklarat sig ty förutan med ackordet nöjda.»

De ändamål, hvilka män — enligt hvad framgår såväl häraf som af de förhandlingar, hvilka i öfrigt föregingo antagandet af 1870 års förordning — afsåg att med densamma vinna, eller *dels* att förmå en på obestånd kommen gäldenär att i tid afträda sin egendom, *dels* att förekomma, det gäldenären hemligen gynnade visse borgenärer för att med desses biträde, till förfång för de öfrige, genomdrifva ett för honom förmånligt ackord, torde utan tvifvel vinnas i ännu högre grad, derest, i enlighet med motionärens förslag, den nu stadgade minimiprocenten fördubblades. En sådan åtgärd är, i Utskottets tanke, egnad att i många fall åstadkomma större betänksamhet och redbarhet i handel och vandel samt att något stäffa de lättsinniga affärsföretag, hvilka nu, utan motsvarande tillgångar, ofta ega rum, då retelsen af den möjliga stora vinsten i händelse af att de lyckas, icke kan i någon mån motvägas af den i och för sig föga afskräckande utsigten af ett 25 procents ackord i händelse af misslyckande.

Det är på sådana grunder Utskottet tillstyrker bifall till motionen samt hemställer,

att Riksdagen ville för sin del antaga följande

Lag

angående ändrad lydelse af § 104 Konkurslagen.

Häri genom förordnas, att § 104 Konkurslagen den 18 September 1862, sådant nämnda lagrum lyder i förordningen den 12 Maj 1870, skall erhålla följande ändrade lydelse:

Ackord må ej, ändå att det ej bestridt är, af Rätten fastställas: då beslutet icke i laga ordning tillkommit: då gäldenär blifvit dömd för bedrägligt förhållande mot sina borgenärer eller medan han under tilltal därför står: då anledning är, att gäldenär hemligen gynnat någon borgenär vid ackordet, eller att annat svek dervid egt rum: då ackordet ej gifver lika rätt och minst *femtio* för hundra af fordringsbeloppet åt alla de borgenärer, som det angår och som ej uttryckligen förklarat sig ty förutan med ackordet nöjde: då det uppenbarligen länder till skada för borgenärerne.

Bestrides ackordet på den grund, att säkerhet ej finnes för dess fullgörande; pröfve Rätten, efter omständigheterna, huruvida fastställelse på sådan grund vägras må.

Stockholm den 3 Mars 1884.

På Lag-Utskottets vägnar:

Axel Bergström.

Reservation:

af Herr *Bergström.*

Herrar Grefve *Strömfelt* och *Anders Persson* hafva begärt få här antecknadt, att de icke deltagit i ärendets behandling inom Utskottet.
